

STRUKTURIRANI DIALOG

STRUKTURIRANI DIALOG V SLOVENIJI

NEKAJ OSNOVNIH DEJSTEV

- KAJ JE STRUKTURIRANI DIALOG
- TRENUTNI CIKEL STRUKTURIRANEGA DIALOGA

O POSVETOVANJU V SLOVENIJI

- »MOBILNOST BREZ MEJA – SLOVENIJA, BALKAN, VZHODNA EVROPA, KAVKAZ...«

O EVROPSKI MLADINSKI KONFERENCI

- EVROPSKA MLADINSKA KONFERENCA IN ZASEDANJE GENERALNIH DIREKTORJEV, PRISTOJNIH ZA MLADINO
- MLADI IN SVET – VEČ SODELOVANJA MED MLADIMI IZ EU IN VZHODNE EVROPE!
- INTERVJU S PETROM MATJAŠIČEM, PREDSEDNIKOM EVROPSKEGA MLADINSKEGA FORUMA

IN KAJ SLEDI

- PROJEKT DIALOG MLADIH

KAJ JE STRUKTURIRANI DIALOG

Strukturirani dialog je inštrument, s katerim se **mladi aktivno vključujejo v politične debate in dialog v povezavi z evropskimi temami v Evropski uniji**. Je **proces participacije mladih pri oblikovanju ukrepov mladinske politike** na evropski ravni, ki se je uveljavil na pobudo Evropske komisije v zadnjih dveh letih.

Bistvo strukturiranega dialoga na področju mladine v Evropi je njegova poudarjena vertikalna razsežnost. Izhajal naj bi iz razprav mladih na lokalnih in regionalnih ravneh, ki naj bi se nadaljeval na nacionalnih ravneh ter se končal na evropski ravni. Njegovi rezultati naj bi pomagali identificirati tako potrebe za lažjo integracijo mladih v družbo kot tudi nakazovali smer ukrepov, ki naj se zagotovijo v okviru javnih politik za doseganje tega cilja. Strukturirani dialog je strukturiran časovno (poteka v rednih intervalih) in tematsko (teme se določajo sproti vsakih 18 mesecev).

Več o tem, kako poteka strukturirani dialog, kakšno podporo strukturiranemu dialogu nudi program Mladi v akciji, kakšne so teme (in zaključki) trenutnega in preteklega cikla strukturiranega dialoga in še mnogo drugih uporabnih informacij je zapisanih v [Eurodesk mesečnih novicah](#).

Povzeto po Eurodesk Slovenija.

TRENTNI CIKEL STRUKTURIRANEGA DIALOGA

Osrednja tema trenutnega 18-mesečnega cikla (1. julij 2011 – 30. december 2012), ko Svetu EU predseduje trio držav Poljska, Danska in Ciper, je **participacija mladih**.

Vsaka od držav pa si je izbrala še dodatno podtemo:

Poljska: 1. julij 2011 - 31. december 2011:
Mladi in svet

Danska: 1. januar 2012 - 30. junij 2011
Ustvarjalnost in inovacije

Ciper: 1. julij 2012 - 31. december 2012
Participacija in socialna vključenost

Resolucija je na voljo [tule](#).

Vir ESC

O POSVETOVANJU V SLOVENIJI

»MOBILNOST BREZ MEJA – SLOVENIJA, BALKAN, VZHODNA EVROPA, KAVKAZ...«

Svetu Evropske Unije trenutno predseduje Poljska, ki si je za temo svojega predsedovanja izbrala »**mladi in svet**«, s poudarkom na **sodelovanju in mobilnosti mladih iz EU in sosednjih držav**. V ospredje so postavili Vzhodno Evropo in Kavkaz. Tako kot v ostalih evropskih državah, smo tudi pri nas izvedli proces strukturiranega dialoga¹ in se o izbrani temi posvetovali z mladimi.

Glede na to, da so Poljaki za čas posvetovanj izbrali poletje, ko je večina mladih na zasluženih počitnicah in so zato težje dosegljivi v živo, smo se v Sloveniji tako kot v nekaterih drugih državah odločili za proces v internetni obliki. MSS in Mreža MaMa² smo pripravili **spletno anketo**, na katero smo prejeli številne odgovore mladih.

V Sloveniji so mladi predvsem **izpostavili dobro sodelovanje z Balkanom, še posebej z državami bivše Jugoslavije**. Poudarili so, da jim je to sodelovanje lažje, saj jih s temi državami družijo skupna zgodovina, podoben jezik in kultura. Mladi in mladinske organizacije v Sloveniji so izpostavili, da z **Vzhodno Evropo in Kavkazom sicer sodelujejo, vendar ne v tako veliki meri**.

Kot **prepreke in ovire** pri sodelovanju so izpostavili slabše poznavanje teh držav, oddaljenost in zaradi tega slabše povezave (letalske povezave, javni prevoz, ...) ter tudi stereotipe. Še večja ovira pa so administracija in zahtevni formalni postopki, problemi s pridobivanjem viz in ključni problem financiranja. Poleg pomanjkanja denarja za sodelovanje, pa omenjajo nepoznavanje programov sofinanciranja in problem (ne)delovanja programa MvA (Mladi v akciji) v Vzhodni Evropi in Kavkazu ter nekoliko manjšo in manj konsistentno organiziranost mladinskih organizacij v tem delu sveta.

Mladi se **zavedajo pomena mobilnosti** še posebej na področju prostovoljstva in neformalnega izobraževanja. V odgovorih so nam zaupali, da **imajo veliko izkušenj z mobilnostjo z državami sosedomi EU**, pa naj gre za osebna potovanja za lastni užitek, poletne kampe, za sodelovanje kot EVS³ prostovoljec v drugi državi ali za gostiteljstvo EVS-ovca pri nas, za organizacijo projekta skupaj z državami sosedomi EU, za sodelovanje med nevladnimi organizacijami iz različnih držav, za mladinske izmenjave, konference, seminarje, debatne krožke, izobraževanja, študij ali prakso v tujini in še in še.

Ne glede na obliko mobilnosti, mladi priznavajo, da so njihove osebne izkušnje nepozabne in jim veliko pripomorejo k osebni rasti, razumevanju sveta, širšemu pogledu na svet in splošni razgledanosti. Prav tako mladi preko mobilnosti pridobijo medkulturne kompetence, komunikacijske veščine, spoznavajo kulturno raznolikost ter se naučijo potrpljenja in strpnosti. Krepi se njihova evropska identiteta, poleg tega pa si preko sodelovanja gradijo svojo socialno mrežo ter spoznavajo mnoge nove prijatelje. Pridobljene kompetence in široka socialna mreža pa večajo zaposljivost mladih kot posameznikov. Kot zadnje, z družbenega in kulturnega vidika mobilnost pripomore k odpravljanju stereotipov, k mirnemu sožitju med državami, k prenosu dobrih praks ter k ohranjanju in sprejemanju medkulturne raznolikosti.

Mladi poudarjajo pomen aktivne participacije in vključevanja mladih v demokratične procese za boljšo družbo in za boljšo prihodnost mladih v njej.

¹ Strukturirani dialog je proces sodelovanja med državljani (v našem primeru mladimi) in odločevalci (vlade, uprave, evropske institucije) na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni.

² Ožja koordinacijska ekipa: Nina Milenković Kikelj, Uroš Skrinar in Vesna Milošević

³ EVS – European Voluntary Service – Evropska prostovoljna služba

O posvetovanju z mladimi v Sloveniji smo pripravili tudi 8 stransko poročilo v angleščini (dosegljivo [tukaj](#)), ki je bilo poslano na Evropski usmerjevalni odbor⁴ in je bilo predstavljeno na Evropski mladinski konferenci v Varšavi.

Hvala vsem mladim, ki ste si vzeli čas, sodelovali, prispevali svoj glas in svoje mnenje. S tem ste pripomogli k temu, da se tudi slovensko mladino sliši daleč po Evropi in zunaj njenih meja.

Vesna Miloševič,
članica ožje koordinacijske ekipe za proces strukturiranega dialoga v Sloveniji⁵

O EVROPSKI MLADINSKI KONFERENCI

EVROPSKA MLADINSKA KONFERENCA IN ZASEDANJE GENERALNIH DIREKTORJEV, PRISTOJNIH ZA MLADINO

V času od 5. do 8. septembra 2011 je Poljska kot predsedujoča Svetu EU v Varšavi gostila evropsko mladinsko konferenco, ki se je odvijala sočasno s srečanjem direktorjev, odgovornih za mladino. Vzporednost dveh dogodkov ni bila naključna, ampak je bila namenjena predvsem poglobljanju strukturiranega dialoga med mladimi in odločevalci o temah, ki se tičejo mladih.

Krovna tema 18-mesečnega obdobja, kjer v triu poleg Poljske predsedujeta še Danska in Ciper, je participacija mladih v demokratičnem življenju, ki je hkrati tudi poizkus uresničevanja 165. člena nove Lizbonske pogodbe, ki navaja potrebo po večji podpori aktivni participaciji mladih v demokratičnem življenju. Poljska je posebno pozornost dala sodelovanju in mobilnosti mladih med državami EU in Vzhodne Evrope ter Kavkaza.

Evropska mladinska konferenca je instrument za spodbujanje strukturiranega dialoga med mladimi in političnimi odločevalci, zato so nacionalne delovne skupine, ki se vključujejo v ta dialog na evropski ravni, že opravile krog posvetovanj o tem, kako se lahko izboljša participacija mladih in kaj so glavne ovire za večjo mobilnost.

⁴ Evropski usmerjevalni odbor – European Steering Committee

⁵ Ožja koordinacijska ekipa: Nina Milenković Kikelj, Uroš Skrinar in Vesna Miloševič

Tokrat je pri posvetovanjih sodelovalo 12.000 mladih iz vseh držav članic, 11 nacionalnim delovnim skupinam pa je uspelo dialog z mladimi izpeljati na vseh treh ravneh, lokalni, regionalni in nacionalni. Zaključki nacionalnih posvetovanj predstavljajo izhodišče za delo na konferenci. Nedvomno je iz dokumenta razbrati, da si mladi želijo več priložnosti za sodelovanje izven svojih meja, vendar pa je včasih težko dobiti informacije, še težje sredstva, pri državah izven EU pa se pojavljaj dodatno tudi problem pridobivanja viz. O tem ter o pomenu mednarodnega sodelovanja in mobilnosti mladih so mladi diskutirali skupaj z generalnimi direktorji.

Generalni direktorji pa so se neformalno srečali tudi z Evropsko komisijo in z njo razpravljali o predlogu za oblikovanje novega celovitega programa na področju izobraževanja, usposabljanja in mladine v vrednosti 15,2 milijarde evrov in z glavnim poudarkom na razvoju znanj in spretnosti ter mobilnosti. Pričakujemo zanimivo debato, saj večina držav članic nasprotuje predlogu Evropske komisije in predlaga neodvisen program, ki bo nasledil dosednji program Mladi v akciji. Glede na pomembnost programa Mladi v akciji za razvoj mladinske politike v Sloveniji, bo pomembnost ohranitve neodvisnega programa zagovarjala tudi Slovenija.

Povzeto po [URSM](#)

MLADI IN SVET – VEČ SODELOVANJA MED MLADIMI IZ EU IN VZHODNE EVROPE!

To je velik cilj poljskega predsedovanja Svetu EU na mladinskem področju in hkrati glavna tematika Evropske mladinske konference, ki je v Varšavi med 5. in 7. septembrom 2011 zbrala 230 udeležencev iz vse Evrope. Slovenijo smo zastopali Barbara Zupan, kot predstavnica Urada RS za mladino; Nina Milenković Kikelj, Uroš Skrinar in Kamal Izidor Shaker kot mladinski delegati (predstavniki Mreže MaMa in MSS, ki koordiniramo proces strukturiranega dialoga s strani mladih).

S pomočjo strukturiranega dialoga smo mladi iz držav članic EU izrazili svoja mnenja in pričakovanja na temo sodelovanja EU s sosednjimi državami. Med nacionalnimi posvetovanji in na Evropski mladinski konferenci smo mladi razpravljali s predstavniki nacionalnih in institucij EU o priložnostih in pozitivnih učinkih sodelovanja z državami izven EU, še posebej z vzhodnoevropskimi državami. Iskali smo načine za izboljšanje nadaljnega sodelovanja. Še posebej smo izpostavili dostop do viz za mlade, ki želijo delovati v mladinskem polju, in neodvisen mladinski program za to in vse ostale sosednje regije. Naloga odločevalcev pa je, da priporočila, ki smo jih zbrali, preučijo in tudi upoštevajo. Priporočila so objavljena na [tej povezavi](#).

S tem, ko smo se posvetili participaciji in mobilnosti mladih v Evropi, pa smo že pričeli s pripravami

na drug in tretji cikel strukturiranega dialoga, ko bomo v času danskega in ciprskega predsedovanja Svetu EU še globlje odkrivali participacijo, ustvarjalnost in socialno vključenost.

Povzeto po MSS in Mreža MaMa

INTERVJU S PETROM MATJAŠIČEM, PREDSEDNIKOM EVROPSKEGA MLADINSKEGA FORUMA

Ob zaključku evropske mladinske konference, organizirane s strani trenutne predsedujoče države Svetu EU, Poljske, smo se pogovarjali s Petrom Matjašičem, predsednikom Evropskega mladinskega foruma in Evropskega usmerjevalnega odbora za strukturirani dialog (ESC). Njegova razmišljanja o strukturiranem dialogu, njegovem pomenu in mladinski konferenci v Varšavi, si lahko preberete v nadaljevanju.

Peter, kako ocenjuješ potek drugega cikla strukturiranega dialoga?

Zaenkrat smo lahko zelo zadovoljni, saj smo drugi cikel pričeli s prejetjem prispevkov nacionalnih delovnih skupin iz vseh 27 držav članic Unije, nekaj kar se je zgodilo prvič sploh. Skupno je v posvetovanju sodelovalo več kot 12.000 mladih iz cele Evrope. Prvič pa so pri tem lahko sodelovale tudi evropske mladinske organizacije, ki niso vezane na nobeno nacionalno delovno skupino, a imajo zaradi svojega panevropskega značaja in delovanja poseben uvid v tokratno tematiko. Glede na kratek čas posvetovanja (2 meseca, pa še to čez poletje) in dejstvo, da je bila tema posvetovanja večplastna – na eni strani participacija mladih v demokratičnih procesih na drugi pa mobilnost mladih in mladinsko sodelovanje s sosedskimi državami EU, zlasti vzhodno Evropo in Kavkazom – je to še toliko bolj pomembno in priča o resnosti strukturnega dialoga.

Sicer pa se drugi cikel malo razlikuje od prvega, ne samo tematsko, ampak tudi metodološko. Prvih 18 mesecev je bilo tematsko posvečenih zaposlovanju mladih, metodološko pa usmerjeno k eni sami resoluciji Sveta EU na omenjeno temo, pri čemer je vsako od treh posvetovanj gradilo na prejšnjem in na koncu pripravilo 8 priporočil (od katerih je bilo 5 prevzetih v končni različici resolucije). Drugi cikel pa cilja na štiri dokumente Sveta EU za mladino, namreč tri zaključke Sveta (en na vsako od treh nacionalnih prioritet predsedujočih držav članic Poljske, Danske in Cipra) ter resolucijo Sveta na temo strukturnega dialoga in participacije mladih v demokratičnih procesih v Evropi.

In kakšni so vtisi glede mladinske konference v Varšavi?

Čeprav je bila tokratna mladinska konferenca krajša za en dan je bila ena izmed bolj uspešnih. Predvsem bi izpostavil, da se je Poljska kot država gostiteljica zelo potrudila vključiti predstavnike mladih, v prvi vrsti Evropski mladinski forum, v vse uradne trenutke konference, tudi v tiskovko po koncu konference in s tem omogočila mladim, da je njihov glas slišan. Ker je bila tema konference posvečena mobilnosti mladih in sodelovanju z vzhodno Evropo in Kavkazom je treba izpostaviti tudi prisotnost udeležencev iz Azerbajdžana, Armenije, Belorusije, Gruzije, Moldavije, Rusije in Ukrajine, kar je omogočilo neposredno izmenjavo izkušenj in obogatilo razprave v delavnicah. Pomembno je bilo tudi sodelovanje predstavnikov ministrstev in odločevalcev v skupnih delavnicah, s čimer je bil dosežen cilj dejanskega strukturnega dialoga na sami konferenci. In seveda zelo prijetno in sproščeno vzdušje v večernih urah, ki je uspelo zblížati vse udeležence.

Kateri so tisti bistveni zaključki tokratnega posvetovanja?

Bistvenega pomena je predvsem dejstvo, da se vsi mladi strinjajo s pomembnostjo mladinskega sodelovanja in ustvarjanja skupnih projektov z mladimi in mladinskimi organizacijami iz sosednjih držav. Največ zanimanja v geografskem smislu je za sodelovanje z Vzhodno Evropo, Jugovzhodno Evropo, Sredozemljem ter širšim Bližnjim Vzhodom. Rezultati posvetovanja kažejo na to, da mladi zelo cenijo mladinsko sodelovanje kot način okrepitve civilne družbe in demokracije, kot možnost osebnega razvoja posameznikov ter krepitve zmogljivosti mladinskih organizacij. Ker je posvetovanje služilo kot priprava za razprave na sami mladinski konferenci je bilo pomembno, da so mladi opozorili tudi na številne ovire pri mladinskem sodelovanju s t.i. tretjimi državami: pridobivanje vizumov za udeležence, jezikovne prepreke, zadostna finančna sredstva, stereotipi in predsodki ter pomanjkanje interesa kot posledica pomanjkanja informacij. Na sami mladinski konferenci je tako tekla razprava v sedmih delavnicah predvsem o tem, kaj lahko storimo, kdo in kako. Vsa priporočila, kot so npr. spletni sistem prijave za Schengen vizo ali vključitev držav Vzhodne Evrope in Kavkaza v prihodnjo generacijo mladinskih programov na EU ravni, so zajeta v končni skupni deklaraciji, ki bo služila kot osnova za zaključke Sveta EU za mladino v času poljskega predsedovanja na temo vzhodna dimenzija mobilnosti in participacije mladih.

Zakaj je strukturiran dialog pomemben za mlade in zakaj za mladinske organizacije?

Strukturni dialog je pomemben ker omogoča, da mladi in mladinske organizacije aktivno sodelujejo v procesu sprejemanja odločitev, ki jih zadevajo. Na evropski ravni je strukturni dialog vzpostavljen med Evropskim mladinskim forumom, Evropsko komisijo, predsedujočimi državami članicami in njihovimi nacionalnimi mladinskimi sveti, torej med tistimi akterji, ki soodločajo o mladinski politiki na EU ravni. Na nacionalni ravni je pa naloga nacionalnih delovnih skupin, da združijo na enem mestu vse ustrezne interesne skupine in odločevalce na področju mladine ter tako omogočijo participatoren in strukturiran proces, v katerega so vključeni vsi na enaki ravni, seveda vsak s svojim deležem odgovornosti. Kot pravi resolucija Sveta EU iz novembra 2009, ki je vzpostavila strukturni dialog, slednji služi kot forum za skupen razmislek o prednostnih nalogah, uresničevanju in nadaljevanju evropskega sodelovanja na področju mladine.

Bi želel še kaj sporočiti mladim in mladinskim organizacijam v Sloveniji?

Morda poziv vsem mladim, ki jih tovrstne stvari zanimajo, da se vključijo v procese posvetovanja in/ali pridružijo mladinskim organizacijam in tako izrazijo svoje mnenje o podanih temah in svoj doprinos. Živimo v privilegiranem času, ko imamo možnost sodelovati v procesih odločanja, na nas je, da to možnost izkoristimo.

IN KAJ SLEDI

PROJEKT DIALOG MLADIH

Mladinski svet Slovenije in Mladinska mreža MaMa sta pripravila skupni projekt na področju strukturiranega dialoga za trenutni trio predsedovanja Svetu EU s strani držav Poljske, Danske in Cipra. Tema drugega cikla strukturiranega dialoga, ki so jo določile omenjene države, je **participacija mladih, s poudarkom na participaciji mladih v demokratičnem življenju**.

Mladinska mreža MaMa in Mladinski svet Slovenije zagovarjata, da je aktivno sodelovanje mladih pri odločitvah in dejavnostih na lokalnem in regionalnem nivoju ključnega pomena, če hočemo zgraditi bolj demokratično, vključujočo in uspešno družbo. Pogoj za vključevanje in aktivno državljanstvo pa je, da imamo mladi **možnost, prostor in podporo** za sodelovanje, vplivanje na odločitve ter udeležbo v akcijah in aktivnostih, s katerimi lahko prispevamo h kakovosti življenja v lokalni skupnosti in širše, v celotni družbi.

S tem namenom so v Mladinskem svetu Slovenije in Mladinski mreži MaMa pripravili nacionalni projekt strukturiranega dialoga mladih, mladinskih organizacij in organizacij za delo z mladimi, drugih organizacij civilne družbe ter lokalnih in nacionalne oblasti za doseganje skupnih ciljev na področjih, opredeljenih v prenovljenem okvirju za evropsko sodelovanje na področju mladine, s poudarkom na zavedanju kompetenc, pridobljenih v procesu participacije mladih, ki prispevajo k večji zaposljivosti mladih.

Projekt, ki bo potekal tudi v okviru akcije 5.1 Programa Mladi v akciji, se pričinja v teh dneh in bo kmalu podrobneje predstavljen na posebnem spletnem mestu. O novostih nas bosta MSS in Mreža MaMa sproti obveščala

Povzeto po [MSS](#) in [Mreža MaMa](#)